

Sveriges sjuksköterskor inom området smärta (SSOS)

Funktionsbeskrivning för smärtombud

Ett mål inom hälso- och sjukvården är att patienter med smärta ska erhålla en individuell, målinriktad och kvalitativt god smärtbehandling. Den ska bygga på ett bio-psyko-socialt tänkande, som främjar bästa möjliga funktion och livskvalitet. Kunskaperna om smärta ökar ständigt och vi har idag goda möjligheter att ge en adekvat omvårdnad och övrig behandling. Otillräcklig kompetens hos hälso- och sjukvårdspersonal gör att patienter fortfarande lider av behandlingsbar smärta.

Denna funktionsbeskrivning vänder sig till sjuksköterskor, med tjänstgöring inom den öppna och/eller den slutna vården, som innehar en funktion som smärtombud. Behov av smärtombud finns vid alla enheter, där patienter med smärta eller risk för smärta vårdas eller där patienter utsätts för smärtsamma undersökningar/behandlingar.

Uppdraget som smärtombud ges av arbetsledningen som därigenom förutsätts ge tid och stöd till smärtombudet. Tillsammans bör tydliga mål formuleras. För att tillägna sig fördjupade kunskaper inom smärtområdet måste smärtombudet ges möjlighet till utbildning och uppföljning av aktuell kunskap inom smärtområdet via kurser och konferenser.

Smärtombudets ansvarsområden

Kunskap

- Ett smärtombud bör ha adekvata kunskaper i smärtfysiologi, smärtbedömning och smärtbehandling/omvårdnad.
- Ansvara för sitt fortsatta utbildningsbehov genom att hålla sig à jour med aktuell litteratur och forskning i ämnet och delta i såväl interna som externa utbildningar.
- Sprida kunskap om smärta och smärtbehandling till vårdpersonal och studenter.
- Kontinuerligt informera kollegor om nyheter och uppmuntra till sökande av ny kunskap inom ämnesområdet.

Vård

- Ett smärtombud ska stödja vårdpersonal och studenter i arbetet av patienter med smärta och se till att ett helhetsperspektiv styr omhändertagandet. Patienten måste ses i sitt psykosociala sammanhang där också anhörigas behov av kunskap och stöd ingår.
- Verka för att riktlinjer för smärtbedömning och smärtbehandling utarbetas och fastställs i samråd med ansvarig läkare och ledning för vårdenheten samt vid behov lokal smärtenhet.
- Tillsammans med ledning på vårdenheten verka för att riktlinjerna följs så att patienter med smärta erhåller en individuell, målinriktad och kvalitativt god omvårdnad och behandling med minsta möjliga ogynnsamma sidoeffekter.
- Tillsammans med ledning på vårdenheten verka för att smärtskattning och smärtbehandling utförs, dokumenteras, följs upp och utvärderas.
- Ansvara för att vårdenhetens informationsmaterial om smärta är uppdaterat.
- Verka för att nyanställd vårdpersonal får information om utarbetade riktlinjer avseende smärtvården.
- Ha kunskap om den, för enheten aktuella medicintekniska utrustningen som används vid smärtbehandling.

Nätverk

- Ett smärtombud bör arbeta för att ett teambaserat omhändertagande av patienten med smärta säkerställs.
- Vara en förmedlande länk mellan lokal smärtenhet och den egna arbetsplatsen.
- Hålla kontakt med andra smärtombud lokalt och externt.

Utveckling/forskning

- Ett smärtombud bör arbeta med kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling inom omvårdnad och behandling av patienter med smärta.
- Kontinuerligt utvärdera fastställda riktlinjer för smärtbehandling enligt vårdenhetens kvalitetsmål och i samråd med lokal smärtenhet.
- Vara observant på problem i den kliniska vardagen som kan ge upphov till forskningsfrågor och vidare forskning.

Beroende på arbetsplatsens inriktning är smärtombudens roll olika. Enheterna bör ha både intresserade sjuksköterskor men också läkare som är engagerade i smärtfrågor. Ett multiprofessionellt omhändertagande av patienter med smärta är en förutsättning för ett lyckat resultat.